

Шепетько Сергій Анатолійович, перший заступник керівника Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України, кандидат юридичних наук;

Прокопченко Світлана Іванівна, провідний експерт організаційно-аналітичного відділу Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України

ДОСВІД АЗЕРБАЙДЖАНУ У СФЕРІ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

У межах розбудови вітчизняної системи запобігання корупції, інституційного забезпечення відповідних процесів доцільно проаналізувати досвід Азербайджану щодо протидії корупції у сфері надання публічних послуг, зокрема модель діяльності спеціально створеної із цією метою державної структури ASAN. Звісно, бездумне копіювання зарубіжного досвіду є не виправданим, оскільки слід урахувувати менталітет, рівень культури, правового виховання населення в умовах політичної та соціально-економічної ситуації.

Служба ASAN (Azerbaijan Service and Assesment Network) – це служба Державного агентства з надання послуг громадянам і соціальних інновацій при Президентові Азербайджанської Республіки (Державне агентство). Державне агентство є центральним органом виконавчої влади, який здійснює відповідно до напрямів діяльності єдине управління центрами служби ASAN в Азербайджанській Республіці, координацію діяльності співробітників державних органів, які вповноважені надавати відповідні послуги, налагоджувати взаємну інтеграцію інформаційних баз державних органів та установ, забезпечувати й організовувати процес надання електронних послуг населенню тощо [1].

Структура Державного агентства та його чисельний склад визначені Президентом Азербайджанської Республіки. Діяльністю Державного агентства керує голова, якого призначає

на посаду і звільняє Президент Азербайджанської Республіки. Голова несе особисту відповідальність за виконання покладених на Державне агентство завдань і реалізацію його прав, звітує перед Президентом про діяльність Державного агентства [2].

Спільно з Міністерством податків та відповідними центральними органами виконавчої влади Державне агентство за допомогою системи ASAN здійснює такі платежі:

- оплата адміністративних штрафів за правопорушення за допомогою спеціальних платіжних терміналів у пунктах заправки пального, на автомобільних стоянках, у торговельних центрах та інших громадських місцях, які інтенсивно використовує населення;

- оплата через мобільні телефони адміністративних штрафів за вчинення правопорушень у сфері Правил дорожнього руху;

- переказ коштів через спеціальні платіжні термінали на виконання судових рішень [2].

Діяльність центрів організована так: громадянин приходить у центр і дізнається з інформаційного кіоску, у який відділ і з якими документами необхідно звернутися для отримання необхідного документа, очікує в електронній черзі біля зазначеного відділу. Після цього особа може подати необхідні для здійснення послуги документи й отримати їх у строк, встановлений законом [1].

Центри надають послуги усім громадянам незалежно від місця реєстрації та працюють в усі календарні дні без перерви. Виокремлюють такі види послуг, які надають центри ASAN: 1) пряма послуга (на місці); 2) самообслуговування; 3) call-центр; 4) виїзні послуги.

Крім того, удосконалюється організація роботи центрів: ASAN Kommunal – для підвищення рівня прозорості у сфері надання послуг населенню в комунальній сфері; ASAN Viza – для отримання одноразової електронної візи з терміном перебування в країні до 30 днів з метою спрощення процедури видачі віз іноземцям та особам без громадянства, які приїжджають в Азербайджан; ASAN imza – застосування мобільного цифрового підпису на мобільних і настільних комп'ютерах із використанням абонентського номера мобільного телефону; ASAN ödəniş (зручна оплата) – для сплати

штрафів й отримання виписки про сплачені штрафи, яку водій може пред'явити поліцейському.

Таким чином, досвід Азербайджану переконливо свідчить, що одним з ефективних механізмів запобігання корупції є надання публічних послуг в електронній формі, що дає змогу скоротити бюджетні витрати та подолати бюрократичні перепони. Для нашої країни цей досвід є корисним, оскільки перспективне запровадження в Україні відповідної системи за аналогами найкращих світових практик сприятиме мінімізуванню корупційних ризиків та потенційній вірогідності їх виникнення.

Список використаних джерел

1. Положение о Государственном агентстве по услугам гражданам и социальным инновациям при Президенте Азербайджанской Республики [Электронный ресурс]: Указ Президента Азербайджанской Республики от 5 сент. 2012 г. № 706. – Режим доступа: http://www.base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=54390. – Загл. с экрана.

2. О расширении осуществляемых в центрах ASAN xidmət видов услуг и электронных услуг и внесении изменений в Указ Президента Азербайджанской Республики от 5 сентября 2012 года № 706 «Об обеспечении деятельности Государственного агентства по услугам гражданам и социальным инновациям при Президенте Азербайджанской Республики» [Электронный ресурс]: Указ Президента Азербайджанской Республики от 11 дек. 2014 г. – Режим доступа: <http://ru.president.az/articles/11001>. – Загл. с экрана.

Яременко Сергій Петрович, головний спеціаліст відділу запобігання корупції Управління запобігання корупції та проведення люстрації МВС України

ІНСТИТУТ ВИКРИВАЧІВ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ПЕРЕХОДУ ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Паралельно з комплексом правових, економічних, виховних, організаційних заходів, спрямованих на створення системи запобігання та протидії корупції, сучасне українське антикорупційне законодавство значну увагу приділяє особам,